

LETNO POROČILO SVETA ZA RADIODIFUZIJO ZA OBDOBJE
2022/2023
(maj 2022 – april 2023)

Ljubljana, junij 2023

I. UVOD

Svet za radiodifuzijo (v nadaljevanju tudi kot: Svet) je v skladu s 100. členom Zakona o medijih (v nadaljevanju tudi kot: ZMed) neodvisno strokovno telo, ki opravlja določene naloge, opredeljene v tem zakonu in nekaterih drugih zakonih. Svet sestavlja sedem članov s področja prava, telekomunikacij in informatike, avdiovizualne kulture, ekonomije, novinarstva in komunikologije, ki jih na podlagi javnega poziva imenuje Državni zbor. Mandat predsednika in članov je pet (5) let. Člani sestave Sveta, ki je mandat nastopila konec aprila 2022, so dr. Jurij Franc Tasič (predsednik), Gorazd Škrabar (namestnik predsednika), Jernej Markič, Ljubomir Oberski, Rok Felicijan Pristovšek, Igor Vovk in Matevž Vrhovšek.

Vloga Sveta je prvenstveno svetovalne narave, Svet nikoli samostojno ne odloča o pravicah in obveznostih pravnih subjektov. Njegove pristojnosti, ki izhajajo predvsem iz 100. člena ZMed¹, so v prvi vrsti sodelovanje v postopkih javnih razpisov s področja radiodifuzije in podajanje mnenj v določenih upravnih postopkih, ki jih vodita Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju tudi kot: AKOS) oziroma Ministrstvo za kulturo (v nadaljevanju tudi kot: MK). Tehnično, strokovno, finančno in administrativno podporo za delovanje Sveta za radiodifuzijo zagotovi in izvaja AKOS.

Med naloge Sveta iz 100. člena ZMed pa sodi tudi priprava letnih poročil oziroma ocen stanja na področju radiodifuznih medijev in predlogov za izboljšanje stanja za Državni zbor, ki je med vsemi nalogami Sveta morda najbolj ključna.

Pričujoče letno poročilo je prvo letno poročilo Sveta v trenutni sestavi.

V poglavju II. Svet predstavlja izpostavljene teme, ki so zaznamovale delo Sveta v poročanem obdobju, oziroma teme, za katere Svet meni, da so trenutno ključne za področje radiodifuznih medijev. Svet ob tem mestoma podaja tudi določene predloge izboljšav urejanih področij.

V poglavju III. Svet predstavlja svoje planirane aktivnosti v prihodnjem obdobju.

V poglavju IV. Svet podaja zgoščen pregled svojega dela v obdobju 2022/2023 s poudarkom na ključnih aktivnostih.

V poglavju V. Svet podaja podroben pregled svojega dela v obdobju 2022/2023 v obliki izčrpnega pregleda sklepov v poročanem obdobju.

Pod točko VI. se nahaja dodatek, to so uporabljene kratice in izrazi.

Za Svet za radiodifuzijo
predsednik
dr. Jurij Franc Tasič

¹ Izčrpen seznam pristojnosti Sveta je dostopen na naslednji povezavi: <https://www.srdf.si/o-svetu/pristojnosti/>.

II. IZPOSTAVLJENE TEME – KLJUČNE NALOGE SVETA V POROČANEM OBDOBJU IN TEMELJNI PROBLEMI MEDIJSKEGA PROSTORA S PREDLOGI IZBOLJŠAV

1. TOČNO, URAVNOTEŽENO POROČANJE

Svet za radiodifuzijo se je že v predhodnih letih lotil perečega problema netočnega poročanja. Glede na aktualnost problema je Svet v novi sestavi v preteklem obdobju 2022/2023 nadaljeval z razpravo o problematiki netočnega poročanja, pa tudi o problemu uravnoveženega poročanja (načelu sorazmernosti). Na tej osnovi so se člani Sveta odločili, da bodo v letu 2023 organizirali posvet na temo uravnoveženega in točnega poročanja. Na osnovi razprav v zadnjem obdobju povzemamo ključne ugotovitve Sveta:

- a. Problematika netočnega poročanja je evidentna, saj povzroča vrsto negativnih družbenih pojavov.
- b. Predlagana metodologija striktnega ločevanja dejstev od mnenj, ki ga predlaga tudi Svet v novi sestavi, ne zmanjšuje obsega svobode izražanja, hkrati pa zagotavlja uresničevanje pravice uporabnikov do obveščenosti (4. člen Zakona o medijih). Po mnenju Sveta je to ločevanje temeljna odgovornost in zaveza medijev.
- c. Mediji v smislu odgovornosti pri poročanju komunicirajo s končnimi uporabniki. Vsak od teh uporabnikov ima pravico do uravnovežene obveščenosti. Če je ta individualna pravica vsakega uporabnika kršena, lahko uporabnik na osnovi napačnih informacij sprejme napačne odločitve, kar ima lahko za uporabnika in posredno tudi za družbo bolj ali manj težke posledice. Zatorej se morajo mediji in vsi tisti, ki po medijih razširjajo informacije, zavedati, da kršenje pravice do obveščenosti posledično lahko povzroča družbi škodljiva ravnanja uporabnikov. S tem nosijo odgovornost v celoti tisti, ki širijo netočne informacije.

Svet meni, da sta točnost in uravnoveženost poročanja ključni merili kvalitete posameznega medija. Da mediji lahko začnejo opravljati svojo vlogo v duhu Zakona o medijih in v skladu z njegovim namenom, potrebujejo tako sistemsko zagotovljeno financiranje kot tudi politično neodvisnost ob hkratnem nadzoru točnosti in uravnoveženosti poročanja v smislu ločevanja dejstev in mnenj in ob popolnem spoštovanju svobode izražanja.

Glede na zahtevnost problematike netočnega, neuravnoveženega poročanja se je Svet odločil, da bo v jeseni tekočega leta 2023 organiziral posvet o tej problematiki, na katerega želi povabiti strokovnjake s področij, ki proučujejo vpliv medijev na družbo, etiko družbe, kulturo družbe in vpliv na socialno-filozofske odnose v družbi.

V času mandata Sveta v sedanji sestavi se je v manjši meri nadaljeval trend prehajanja lastništva izdajateljev radiodifuznih medijev. Pri prehajanju lastništva medijev so ključna skrb vzbujajoča vprašanja, na katera si je treba odgovoriti, po mnenju Sveta sledeča:

- a. Ali zakonsko določilo o ločevanju uredniške funkcije od lastniške dejansko deluje? Po naših izkušnjah lastnik posredno vedno v veliki meri odloča o vsem in določa tudi uredniško politiko oziroma to vedno lahko stori, če želi. Svet ugotavlja, da lahko lastnik brez težav vpliva na uredniško politiko, ne da bi s tem kršil zakonodajo.
- b. Pri tujih lastnikih medijev Svet meni, da mediji s tujim lastništvom lahko vplivajo na oblikovanje javnega mnenja in interesov, ki jih kot slovenski narod imamo, Svet pa ne vidi težav pri delu na trgu zabavnih oddaj, športa in ostalih programskih vsebin, kot tudi pri oglaševanju in komercialnih aktivnostih nasploh.

Ugotovitev, da mediji lahko vplivajo na oblikovanje javnega mnenja, je tista, ki je za slovenski medijski prostor po mnenju Sveta bistvena. Zato ni vseeno, kdo so njihovi lastniki in kakšni so interesi le-teh. Pri tem ne smemo pozabiti na odnos medijev do našega jezika, kulture in zgodovine, saj nas to troje definira kot narod.

Svet tudi v sedANJI sestavi meni, da bi bilo potrebno obvezo medijev do točnega oziroma uravnoveženega poročanja jasno določiti v medijski zakonodaji. Gre za obvezo, ki jo po vedenju Sveta pozna tudi vrsta zakonodaj drugih držav članic Evropske Unije. Medijem bi bila s tem postavljena jasna zahteva, da pri poročanju predstavijo vsa relevantna dejstva (uravnoveženost poročanja – načelo sorazmernosti) in da je poročanje resnično in so dejstva jasno ločena od mnenj (točnost poročanja).

Zato Svet za radiodifuzijo ponovno poziva Državni zbor, Državni svet, Vlado Republike Slovenije in Ministrstvo za kulturo k pripravi spremembe medijske zakonodaje, ki bi uvedla obveznost točnega oziroma uravnoveženega poročanja.

2. RABA SLOVENŠČINE V DIGITALNEM OKOLJU

Svet za radiodifuzijo je na pobudo Sveta za elektronske komunikacije razpravljal o rabi slovenskega jezika na različnih digitalnih platformah, o produktih in o rabi slovenskega jezika pri različnih digitalnih vsebinah ter storitvah. V svojih stališčih oba sveta opozarjata, da se na slovenskem trgu določeni izdelki in storitve ponujajo samo v angleškem, ne pa tudi v slovenskem jeziku. Ta problem je očitno pri Applovih platformah macOS in iOS, ki na slovenskem trgu ponujata samo uporabniške vmesnike v angleškem jeziku, dočim v aplikacijah, podprtih na platformah Windows in Android, najdemo tudi uporabniške vmesnike v slovenskem jeziku.

Pri tem smo opozorili Ministrstvo za kulturo, da drugi odstavek 20. člena Zakona o javni rabi slovenščine (ZJRS) lahko razumemo na način, da prihaja v primeru Applovih sistemov do kršitve omenjene zakonske določbe, vendar pa je v javnosti moč zaslediti stališče ministrstva, da zakon o javni rabi slovenščine ne ureja vprašanja rabe slovenskega jezika v vmesnikih na različnih platformah. Po drugi strani pa ministrstvo spodbuja razvoj digitalizacije jezikovnih tehnologij, ki so v aplikacijah podlaga komuniciranja med uporabnikom in strojem, v slovenskem jeziku, zato se poraja vprašanje, ali je ob tem dovolj narejenega tudi pri vzpodbujanju proizvajalcev, kot je Apple, da se poslužijo rezultatov omenjenega razvoja.

Drugo pereče vprašanje na tem področju pa je umeščanje slovenskega jezika v avdiovizualne medijske storitve na zahtevo, saj vsi veliki ponudniki pretočnih vsebin le-teh ne ponujajo v slovenskem jeziku ali pa v slovenskem jeziku ponujajo le omejen nabor vsebin, pri čemer naj izpostavimo Netflix. Na ta način ni zagotovljena dostopnost avdiovizualnih storitev vsem njihovim uporabnikom v Sloveniji.

Svet je že večkrat poudaril, da bi sprememba medijske zakonodaje morala omogočiti nadzor rabe slovenskega jezika v vseh (tujih) televizijskih programih, ki se razširjajo v programskih shemah operaterjev v Sloveniji ter so podnaslovljeni, sinhronizirani ali vsebujejo oglase v slovenskem jeziku, ne glede na to, pod čigavo pristojnost spadajo njihovi ponudniki. Vrednota ohranitve slovenskega jezika je legitimna zahteva, ki jo je potrebno uveljavljati tudi na evropskem nivoju.

Svet meni, da bi bilo potrebno v zakonodaji izrecno in nedvoumno urediti vprašanje rabe slovenskega jezika tako na vmesnikih različnih platform kot tudi v vseh televizijskih in multimedijskih programih.

3. SEZNAM POMEMBNEJŠIH DOGODKOV ZA TELEVIZIJSKI PRENOS

Po sprejemu novele Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS-B) v decembru 2021 se je Svet za radiodifuzijo v predhodni sestavi lotil pregleda seznama, ki ga je Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju tudi kot: Vlada) na predlog Sveta potrdila v letu 2019. Taisti Svet je v marcu 2022 sprejel nov predlog seznama in ga 28. 3. 2022 posredoval v sprejem Vladi, ta pa ga do meseca julija 2022 ni potrdila. Na svoji 3. redni seji dne 26. 7. 2022 je Svet za radiodifuzijo (v novi sestavi, ki je mandat nastopila 28. 4. 2022) sprejel sklep, s katerim je Vladi predlagal, naj predlog seznama iz marca čimprej sprejme ter zagotovi njegovo objavo v Uradnem listu RS². 22. 8. 2022 je Svet poizvedbo glede tega, v kateri fazi postopka je sprejem seznama, posredoval na Ministrstvo za kulturo. Ob tem je Svet predlagal, da se seznam sprejme pred notifikacijo Evropski komisiji oziroma da se postopek notifikacije izvede po potrditvi seznama na nacionalni ravni. Svet je bil mnenja, da bi vnaprejšnja notifikacija postopek sprejetja seznama lahko bistveno podaljšala, s tem pa bi bili lahko bistveno prizadeti tudi interesi gledalcev v Republiki Sloveniji. Na osnovi predloga Sveta je Vlada Republike Slovenije na 15. redni seji dne 15. 9. 2022 sprejela sklep o določitvi seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos in ga objavila v Uradnem listu Republike Slovenije.

Potrditvi seznama je sledila ponovna prošnja Ministrstva za kulturo za preučitev, pregled in uskladitev seznama s kriteriji, ki jih postavlja Evropska komisija, kot tudi prošnje Olimpijskega komiteja Slovenije, Rokometne zveze Slovenije in Judo zveze Slovenije, da se, v kolikor je mogoče, seznam sistemsko uredi in da se nanj uvrsti pomembna svetovna in evropska prvenstva v športih, ki jih Mednarodni olimpijski komite priznava kot olimpijske športne panoge. Svet je tako na 6. redni seji dne 25. 10. 2022 sprejel sklep, da organizira javni posvet na temo seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos. Vabila na posvet so bila objavljena na spletni strani Sveta, sam tekst vabila pa je Svet poslal tudi zainteresiranim deležnikom s seznama.

Na svoji 7. redni seji dne 29. 11. 2022 se je Svet seznanil s prošnjo Ministrstva za kulturo za posredovanje gradiv za potrebe notifikacije seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos pri Evropski komisiji po drugem odstavku 14. člena Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah. Svet se je z ministrstvom in Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije dogovoril za sodelovanje pri pripravi gradiv oziroma podatkov, ki naj bi jih glede na prošnjo iz dopisa Evropske komisije ministrstvu tudi pripravil. Tako se je v tej fazi oblikovanja seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos, v katerega bi po več letih vključili najpomembnejše športne dogodke in tekmovanja, ki bi jih brez dodatnega plačila lahko gledala večina prebivalcev Slovenije, odločil upoštevati smernice Evropske komisije. Če naj se seznam prizna na evropski ravni, potem je potrebno pri presoji posameznih dogodkov upoštevati smernice iz dokumenta CC TVSF (97) 93, dokument CC TVSF (2000)6 pa določa, s kom se je potrebno posvetovati. Pri utemeljitvi uvrstitve dogodka na seznam mora biti za vsak dogodek podana jasna obrazložitev, zakaj je vključen v seznam. Pri vsakem dogodku morajo biti navedeni

² Zapisnik predmetne seje je dostopen na naslednji povezavi:

https://www.srdf.si/fileadmin/user_upload/datoteke/zapisniki/Zapisnik_3_redne_seje_SRDF_2022.pdf

podatki o gledanosti, poleg tega je potrebno navesti tudi, ali naj se dogodek prenaša v celoti ali deloma. Prav tako je pomembna analiza vpliva na trg z vidika socialnih in ekonomskih aktivnosti, kot tudi razjasnitev vpliva na obstoječe pogodbe. V smernicah je tudi izražena zahteva po posvetovanju z deležniki, ki mora biti izvedeno v primernem času ter na jasen in transparenten način.

Glede na 34.a člen ZAvMS, ki določa način in merila za oblikovanje seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos, in glede na prošnjo MK za pripravo gradiv (pismo MK maja oz. novembra 2022) se je Svet na svoji 8. seji dne 22. 12. 2022 odločil, da bo Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije pozval, da za potrebe notifikacije pri Evropski komisiji pridobi podatke o gledanosti posameznih dogodkov s seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos pri kvalificirani organizaciji za merjenje gledanosti.

Na 11. redni seji Sveta, ki je bila 28. 3. 2023, so člani Sveta ponovno podrobno preučili, katere dogodke bi bilo primerno uvrstiti na osnutek seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos. Ob tem so člani Sveta na seji določili tudi seznam naslovnikov, ki se jih neposredno obvesti o sprejemu osnutka seznama in povabi k sodelovanju. Na seji je Svet za radiodifuzijo sprejel osnutek seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos. Prav tako je Svet sklenil, da se osnutek v skladu s četrtem odstavkom 34.a člena ZAvMS predloži v pregled zainteresiranim stranem iz tretjega odstavka istega člena ter ostalim relevantnim deležnikom na medijskem trgu.

Na osnovi podatkov o gledanosti in dodatno pridobljenih podatkov je Svet konec meseca maja 2023 (22.5.2023), organiziral posvet, na katerega je povabil vse deležnike, določene v 34.a členu ZAvMS:

- izdajatelje televizijskih programov, ki izpolnjujejo pogoje iz prejšnjega člena za prenos pomembnejših dogodkov;
- Olimpijski komite Slovenije,
- Nacionalni svet za kulturo,
- Ministrstvo, pristojno za šport,
- Ministrstvo, pristojno za kulturo,
- AKOS,
- Medijsko zbornico,

kot tudi vidnejše izdajatelje televizijskih programov v Sloveniji, operaterje elektronskih komunikacij, ki na slovenskem trgu zasedajo znatne deleže, nacionalne športne zveze v športih, ki so uvrščeni na trenutni seznam, in druge deležnike z javnega in zasebnega področja.

4. KONCENTRACIJE NA PODROČJU MEDIJEV

V okviru sodelovanja Sveta v postopkih javnih razpisov je Svet opazil zabrisano koncentracijo lastništva medijev, kar negativno vpliva na majhen in občutljiv slovenski medijski trg. Vsaka posamezna odločitev na področju koncentracij največkrat pomeni nepovratne in škodljive spremembe medijskega trga.

Koncentracije in prevzemi predstavljajo problem tako na televizijskem kot na radijskem področju, na prvem predvsem zaradi izjemno močnega vpliva na javno mnenje, na drugem pa predvsem zaradi prevzemanja manjših, lokalnih radijskih postaj s strani večjih radijskih hiš, oziroma zmanjševanja medijskega pluralizma (v smislu zmanjševanja obsega različnih vsebin). Svet

ponovno poudarja, da je nujna sprememba medijske zakonodaje, saj obstoječi 58. člen ZMed po mnenju Sveta primerne nadzora nad ohranjanjem medijskega pluralizma in konkurenčnih pogojev na medijskem trgu ne omogoča. Zato Svet ponovno predlaga dopolnitev zakonodaje, ki bi morala na novo opredeliti pogoje, pod katerimi bi bili mogoči prevzemi izdajateljev, kot tudi razne druge oblike povezovanja na medijskem področju, predvsem v luči njihovega vpliva na javno mnenje in na druge vidike javnega interesa na področju medijev. Prav tako Svet meni, da je potrebno vzpostaviti tudi določen kontrolni mehanizem za obstoječe medijske koncentracije, metodologijo za ugotavljanje prevladujočega položaja na področju medijev ter morebitne korektivne ukrepe.

5. RADIJSKI TRG

Svet v predhodni sestavi se je v celotnem obdobju petletnega mandata aktivno zavzemal za pospešeno uvajanje in prehod na oddajanje radijskih programov v digitalni (DAB+) tehniki. Ker je tema zelo aktualna, se bo Svet v okviru načrtovanega posveta z radijskimi izdajatelji jeseni 2023 dotaknil tudi vprašanj o razvoju digitalnega radijskega omrežja, o metodologiji podeljevanja digitalnih radijskih pravic in o razvoju ustrezne zakonodaje. Svet si bo še naprej prizadeval za čim hitrejšo izgradnjo digitalnih radijskih omrežij in za sistematično podeljevanje pravic razširjanja radijskih programov v digitalni tehniki.

Svet je tako v preteklih kot tudi v tej sestavi razpravljal in opozoril na nesistematično oziroma razpršeno deljenje frekvenc v preteklosti na področju analognega (FM) oddajanja, tako da ni prišlo do optimalne uporabe spektra, torej optimalne spektralne učinkovitosti. To naključno nesistematično deljenje frekvenc pa še vedno povzroča mnogo težav predvsem pri novih razpisih. V preteklem obdobju je žal prišlo do koncentracij radijskih programov oziroma frekvenc v rokah peščice večjih akterjev. Navedeno je pripeljalo do zmanjšanja števila neodvisnih lokalnih in regionalnih radijskih izdajateljev, ki ustvarjajo unikatne lokalne in regionalne vsebine, podvajanja programskih vsebin na več programih ter tudi neenakih tržnih pogojev na oglaševalskem trgu. Svet meni, da se je pri uvajanju DAB+ tehnologije potrebno izogniti napakam, ki smo jih opazili na analogni platformi.

6. DELEŽI DOMAČE PRODUKCIJE IN ZAŠČITA SLOVENSKE USTVARJALNOSTI

V okviru javnih razpisov za podelitev pravic razširjanja televizijskih in radijskih programov v digitalni radiodifuzni tehniki in za podelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo je Svet v postopkih javnih razpisov, tako v fazi potrjevanja pogojev in meril kot v fazi izbire ponudnikov izhajal iz stališča, da naj se z zakonodajo zagotovi ohranjanje raznih programskih kvot, ob hkratnem zavedanju, da je potrebno zagotoviti tudi enakovredne pogoje na medijskem trgu. Svet meni, da je potrebno zagotoviti, da bodo mediji aktivno sodelovali v skrbi za slovenski jezik in pri spodbujanju slovenske ustvarjalnosti. V medijih je potrebno zagotoviti čim več slovenske ustvarjalnosti, umetnosti in kulture nasploh, s poudarkom na ustvarjanju v slovenskem jeziku.

7. POLOŽAJ SVETA ZA RADIODIFUZIJO

Svet je na svojih sejah večkrat opozoril, da bi morali biti člani Sveta informirani o trendih dela Evropske komisije na področju dela Sveta in da bi za tovrstne udeležbe potrebovali sredstva za kritje stroškov, ki nastanejo članom Sveta pri udeležbi na strokovnih dogodkih, na katere so povabljeni. Kot odgovor je Svet s strani AKOS prejel kopijo pisma AKOS Državnemu Zboru z dne 4. 9. 2017 in obrazložitev, da so člani Sveta strokovnjaki na svojem področju. Vendar pa člani menimo, da je zaradi poznavanja aktivnosti v Evropski komisiji nujno sodelovati na njihovih strokovnih dogodkih.

Svet je v skladu z določili ZMed (100., 101., 102. in 103. člen) in odlokom Državnega zbora o njegovi ustanovitvi neodvisno strokovno telo, ki ga sestavlja sedem strokovnjakov z različnih področij, relevantnih za regulacijo elektronskih medijev pri nas. Od tod sledi, da je nujni predpogoj za njihovo izvolitev za mandatno obdobje petih let s strani Državnega zbora zadostna strokovna usposobljenost za opravljanje nalog, ki so določene v medijski zakonodaji, predvsem v Zakonu o medijih (ZMed) in Zakonu o elektronskih komunikacijah (ZEKom-2). Ker strokovna usposobljenost ni neka statična kategorija, ki bi bila enkrat za vselej nekomu dana, to pomeni, da so v luči nenehnega razvoja tehnologij in novih storitev potrebna stalna izobraževanja in izpopolnjevanja. Logična posledica zakonske ureditve kot intence zakonodajalca je obveza in pravica predsednika in članov Sveta, da se v času svojega mandata permanentno izobražujejo in usposabljujejo zaradi bolj učinkovitega in uspešnega opravljanja svojih nalog pri uresničevanju poslanstva Sveta, posebej v situaciji, ko so praktično vsak dan soočeni z novimi izzivi in spremembami na področju medijev v globaliziranem sodobnem svetu. Natančnejše določbe o načinu, intenziteti in oblikah strokovnega izpopolnjevanja članov Sveta zakon ne določa. Ker zakon ob tem ničesar posebej ne prepoveduje, torej v nobenem zakonu ni navedeno drugače oz. v nobenem zakonu ni navedena kakršnakoli prepoved koriščenja sredstev za izobraževalne namene oz. projekte, kar posledično pomeni, da ož smiselni uporabi zakona Svet v skladu z načelom preudarnosti in smotrnosti pri uporabi javnih proračunskih sredstev natančneje določi zadevno materijo.

Svet je to uredil v okviru Poslovnika Sveta za radiodifuzijo (Uradni list RS, št. 14/07 z dne 16. 2. 2007) in Sprememb in dopolnitev Poslovnika Sveta za radiodifuzijo (Uradni list RS, št. 92/15 z dne 4. 12. 2015), ki v 4. odstavku 12. člena določa: »člani Sveta se po nalogu Sveta v interesu in za potrebe Sveta udeležujejo različnih oblik strokovnega izobraževanja, izpopolnjevanja ali usposabljanja v Sloveniji ali tujini, konferenc ali drugih oblik sodelovanja organizacij, katerih član je Svet ali s katerimi Svet sodeluje«. Za uresničitev te določbe v praksi je Svet v predlog finančnega načrta za leto 2024 uvrstil postavko, namenjeno »strokovnemu izobraževanju, izpopolnjevanju ali usposabljanju članov«, za katere je predvidel 3.000€, iz česar sledi, da so zagotovljena finančna sredstva za kritje potnih stroškov in stroškov izobraževanja in izpopolnjevanja v letu 2024. To pomeni, da ne obstaja noben zakonski zadržek, da se člani Sveta ne bi mogli v prihodnje udeleževati izobraževanj, izpopolnjevanj in usposabljanj.

V tem kontekstu je koristno omeniti dejstvo, da se je Svet v preteklosti že udeleževal različnih strokovnih izpopolnjevanj, pri čemer je AKOS s sredstvi, ki so vsakoletno bila predvidena na postavki finančnega načrta Sveta (»strokovno izobraževanje, izpopolnjevanje ali usposabljanje članov«) povrnila stroške na podlagi potnih nalogov v zvezi z navedenimi obiski na konferencah, oddajnikih, ipd. Svet je v preteklosti bil tudi na službenih poteh na Plešivcu, Kumu, v Makedoniji, v Portorožu na srečanju regulatorjev iz evropskih držav, na različnih posvetih, itd. Zato v tem oziru ni prav nobenega razloga, da bi zdaj bilo drugače, posebej zato, ker se zakonodaja vmes ni

spremenila.

Poleg tega Odlok o ustanovitvi Sveta za radiodifuzijo (Uradni list RS, št. 62/01 z dne 27. 7. 2001 z nadaljnjimi spremembami) v 2. odstavku člena VI opredeljuje povračila stroškov: »Za povračilo stroškov se uporabljajo predpisi, ki urejajo te pravice za zaposlene v državnih organih v višini, ki jo določa zakon o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih osebnih prejemkov (Uradni list RS, št. 87/97, 9/98 in 48/01).« Svet meni, da bi v skladu z zakonodajo izvedbo povrnitve stroškov moral opraviti AKOS, ki zagotavlja tehnično, strokovno, finančno in administrativno podporo Svetu za njegovo delovanje (3. odstavek 103. člena ZMed). Poleg tega Svet jemlje kot nedvoumno, da v nobenem primeru AKOS ne more določati upravičenost sklepa sveta o izvedbi posvetovanj, izobraževanj in izpopolnjevanj in pogojevati povrnitev potnih stroškov članom, ker gre v tem primeru za njihovo izpopolnjevanje in izobraževanje skladno z določilom 4. odstavka 12. člena Poslovnika Sveta.

III. PLANIRANE AKTIVNOSTI SVETA V PRIHAJAJOČEM OBDOBJU

Svet je na svoji 12. redni seji dne 25. 4. 2023 soglasno sprejel plan dela Sveta za radiodifuzijo za leto 2023, kot sledi:

- A. Splošne naloge, predvidene v zakonu:
 - sodelovanje v postopkih javnih razpisov AKOS – podajanje mnenj in soglasij k pogojem in merilom in obrazloženih predlogov izbire (npr. razpis za FM frekvence – splošni 2023)
 - seznam pomembnejših dogodkov za televizijski prenos (glej naslednjo točko)
 - sodelovanje v drugih postopkih AKOS in MK, kjer zakonodaja predvideva sodelovanje SRDF – postopki koncentracij, postopki v zvezi s statusi programov posebnega pomena, postopki v zvezi z dovoljenji za izvajanje radijske in televizijske dejavnosti, podaja predlogov na nadzor
 - priprava letnega poročila za Državni zbor za obdobje 2022/2023 ter nadaljnja opravila
- B. Seznam pomembnejših dogodkov za televizijski prenos:
 - pregled veljavnega seznama in priprava novega osnutka in predloga skladno z ZAvMS ter izvedba vseh zakonsko predpisanih postopkov
 - izvedba širšega posveta na to temo v maju 2023
 - priprava gradiv in izvedba dodatnih opravil, vezanih na notifikacijo seznama pri Evropski komisiji
- C. Izvedbe (javnih) posvetov z deležniki na medijskem trgu:
 - javni posvet v zvezi s seznamom pomembnejših dogodkov (maj 2023)
 - javni posvet o uravnoteženem poročanju in točnosti poročanja v medijih (jesen 2023)
 - posvet z radijskimi izdajatelji (jesen 2023)
- D. Dodatne naloge:
 - aktivno sodelovanje z Ministrstvom za kulturo, AKOS in drugimi deležniki
 - pobude in strokovna pomoč Državnemu zboru, Ministrstvu za kulturo in AKOS
 - spremljanje evropskih usmeritev na področju neodvisnosti medijev
 - spremljanje dogajanja na področju etike in informacijskih tehnologij ter rabe slovenskega jezika v medijskem in spletnem okolju
 - spodbujanje potrošnikov k uporabi digitalnih medijev in z njimi povezanih storitev

Svet na tem mestu posebej izpostavlja, da namerava v zvezi z več izpostavljenimi temami iz predhodnega poglavja organizirati posvete oziroma javne posvete z deležniki. Med drugim sem sodijo:

- a. javni posvet o pripravi seznama pomembnejših dogodkov (maj 2023)
- b. javni posvet o uravnoteženem poročanju (jesen 2023)
- c. posvet z radijskimi izdajatelji (jesen 2023)
- d. posvet s televizijskimi izdajatelji (pomlad 2024)
- e. posvet o varnosti, etiki in družabnih omrežjih (2024)

IV. KRATKO POROČILO O DELU SVETA V OBDOBJU 2022/2023

Svet se je v obdobju maj 2022 – april 2023 sestal na dvanajstih rednih mesečnih sejah. Podroben seznam sprejetih sklepov v tem obdobju je naveden v poglavju V.

Z vsebinskega vidika Svet kot najpomembnejše teme, ki jih obravnaval v poročanem obdobju, izpostavlja naslednje:

- **Aktivnosti v zvezi s seznamom pomembnejših dogodkov za televizijski prenos:** Svet v predhodni sestavi (2017-2022) je v začetku leta 2022 sprejel predlog prenovljenega seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos in ga poslal v sprejem Vladi Republike Slovenije. Svet v sedanji sestavi pa je v zvezi z navedenim predlogom seznama že takoj ob začetku mandata (maja 2022) s strani Ministrstva za kulturo prejel prošnjo, naj pripravi dodatna gradiva za potrebe notifikacije seznama pri Evropski komisiji. Ob tem je Svet najprej Vlado pozval, naj predlog seznama, ki ga je ob koncu mandata sprejel Svet v predhodni sestavi, potrdi, notifikacija pri Evropski komisiji pa naj se opravi naknadno. Takoj za tem je Svet pričel s pripravo gradiv za Evropsko komisijo, ob tem pa je ugotovil, da bi bilo smiselno ponovno preučiti veljavni nacionalni seznam ter hkrati opraviti tudi poglobljeno javno razpravo z vsemi deležniki. Po opravljeni podrobni analizi veljavnega seznama in ob upoštevanju kriterijev, ki jih je postavila Evropska komisija, je Svet sklenil, da poleg gradiv za potrebe notifikacije pripravi tudi nov predlog seznama. Osnutek novega seznama je Svet sprejel marca 2023 ter po poteku roka za podajo pripomb maja 2023 sklical javni posvet na to temo z vsemi pomembnimi deležniki.
- **Javni razpisi za podelitev pravic razširjanja televizijskih in radijskih programov v digitalni radiodifuzni tehniki in za podelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo:** med najpomembnejše naloge Sveta vsekakor sodi sodelovanje v postopkih javnih razpisov, tako v fazi potrjevanja pogojev in meril kot v fazi izbire ponudnikov. V poročanem obdobju je Svet obravnaval tri poročila o ocenjevanju ponudb (digitalne radijske pravice na območju R2, televizijske digitalne pravice za območje MUX C, analogne radijske frekvence na razpisu splošni 2022/1), poleg tega pa je začel z obravnavno pogojev in meril za analogne radijske frekvence na razpisu splošni 2023/1.
- **Preverjanje statusov programov posebnega pomena:** V poročanem obdobju je Svet obravnaval več primerov preverjanja izpolnjevanja pogojev za status lokalnega oziroma regionalnega programa posebnega pomena (pri radijskih in televizijskih programih). V vseh primerih je šlo za izdajatelje, ki so bili ponovno preverjeni, Svet pa je ob tem podal mnenje, da ugotovljena odstopanja niso bila prevelika, ter zavzel stališče, da da ima lahko odvzem statusa izrazit nepovraten negativen vpliv na medijski prostor ter da je v primeru, če je odpravo odstopanj moč pričakovati, izdajateljem smiselno dati dodatno priložnost.
- **Zaščita slovenskega jezika v digitalnem okolju:** Svet za radiodifuzijo je razpravljal o pobudi Sveta za elektronske komunikacije o rabi slovenskega jezika na različnih digitalnih platformah, o produktih in o rabi slovenskega jezika pri različnih digitalnih vsebinah ter storitvah. V skupnih stališčih oba Sveta opozarjata, da se na slovenskem trgu ponujajo izdelki in storitve v samo angleškem in ne v slovenskem jeziku. Ta problem je očitno pri Appllovih platformah macOS in iOS, ki na slovenskem trgu ponujata samo uporabniške vmesnike v angleškem jeziku, dočim v aplikacijah podprtih na platformah Windows in Android, najdemo tudi uporabniške vmesnike v slovenskem jeziku. Pri tem smo opozorili ministrstvo, da drugi odstavek 20. člena Zakona o javni rabi slovenščine (ZJRS) lahko razumemo na način, da prihaja npr. v primeru Appllovih sistemov do kršitve omenjene zakonske določbe.

V. PODROBEN PREGLED DELA IN SKLEPOV SVETA V OBDOBJU 2022/2023

Sistemski sklepi (obravnavajo širših/splošnejših tem oz. zakonodaje):

- poziv DZ in DS k pripravi spremembe medijske zakonodaje, ki bi uvedla obveznost točnega oziroma uravnoveženega poročanja (5. seja)
- potrditev besedila skupnega dopisa s SEK na temo rabe slovenskega jezika v uporabniških vmesnikih in pretočnih storitvah (6. seja)
- podpora priporočilom SEK glede javne rabe slovenščine na področju elektronskih komunikacij (7. seja)

Pobude in vprašanja zainteresirane javnosti ter prijave kršitev v zvezi z radijskimi/televizijskimi programi:

- seznanitev s predlogom Judo zveze Slovenije za uvrstitev dodatnih dogodkov, to je določenih tekmovanj v judu, na seznam pomembnejših dogodkov za televizijski prenos (5. seja)
- seznanitev z dopisom poslušalca glede predvidenega prenehanja oddajanja Radia Ognjišče na območju Bohinja in odločitev o spremljanju problematike (6. seja)
- seznanitev s pojasnili in stališči izdajatelja Radio Ognjišče d.o.o. ter AKOS glede prenehanja oddajanja programa Radio Ognjišče z oddajne lokacije na Voglu in možnimi rešitvami za zagotovitev slišnosti tega programa na območju Bohinja (7. seja)
- seznanitev s pobudo izdajatelja Radio Ognjišče d.o.o. v zvezi z predlogom Splošnega akta o načinu določanja območij pokrivanja za odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za opravljanje analogne zvokovne radiodifuzije, sprejem načelnega stališča in vrnitev pobude na SEK (8. seja)
- seznanitev s pobudo ZAMP – Združenja avtorjev Slovenije, k.o. glede načina poročanja o uporabljenih avtorskih delih, kvotah del v programih RTV SLO in višine avtorskega nadomestila (10. seja)

Javni razpisi (predlogi za podelitev frekvenc/dodelitev pravic razširjanja, soglasja/mnenja k predlogom pogojev in meril):

- JR za podelitev treh pravic razširjanja televizijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na območju Republike Slovenije – soglasje k pogojem in merilom (3. seja), obrazložen predlog izbire ponudnikov (6. seja)
- JR za podelitev petih (5) pravic razširjanja radijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na območju Zahod R2 in petih (5) pravic razširjanja radijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na območju Vzhod R2 – obrazložen predlog izbire ponudnikov (5. seja)
- JR za dodelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo – splošni 2022/1 - obrazložen predlog izbire ponudnikov (8. seja)
- JR za dodelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo – splošni 2023/1 – obravnava predloga pogojev in meril (11. in 12. seja)

Seznam pomembnejših dogodkov za televizijski prenos:

- seznanitev s prošnjo Ministrstva za kulturo za pojasnila v zvezi s predlogom seznama (2. seja)
- predlog Vladi, da čimprej potrdi predlog seznama in zagotovi njegovo objavo v Uradnem listu RS ter da se postopek notifikacije pri Evropski komisiji izvede po potrditvi seznama na nacionalni ravni (3. seja)
- predlog AKOS, da uvede inšpekcijski nadzor v zvezi s prenosom kvalifikacijskih tekem moške košarkarske reprezentance za svetovno prvenstvo na programu SportKlub 1 (3. seja)
- poziv MK, naj pojasni, v kateri fazi je postopek sprejemanja seznama (4. seja)
- potrditev odgovora na novinarsko vprašanje (4. seja)
- prošnja MK in AKOS, naj pripravita seznam deležnikov, ki bi jih bilo potrebno povabiti k javni razpravi na temo priprave seznama (5. seja)
- namera izvedbe javnega posveta na temo seznama in objavo obvestila in povabila zainteresirani javnosti na spletni strani Sveta (6. seja)
- seznanitev s prošnjo MK za posredovanje gradiv za potrebe notifikacije seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos pri Evropski komisiji in dogovor o sodelovanju z MK in AKOS (7. seja)
- poziv AKOS za predložitev podatkov za potrebe notifikacije seznama (8. seja)
- povabilo operaterjem k udeležbi na 9. seji (8. seja)
- izvedba posveta z operaterji na (9. seja)
- izvedba sestanka z operaterji in poziv k pisnemu posredovanju stališč in predlogov (9. seja)
- sprejem osnutka seznama pomembnejših dogodkov in vabilo deležnikom k sodelovanju (11. seja)
- sklic javnega posveta na temo seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos (12. seja)

Predhodna mnenja k podelitvam oziroma odvzemom statusov programov posebnega pomena:

- negativno mnenje k odvzemu statusa regionalnega radijskega programa izdajateljici Radio Kum Trbovlje d.o.o. za radijski program Radio Aktual Kum (3. seja)
- negativno mnenje k dodelitvi statusa lokalnega radijskega programa izdajateljici ALPE ADRIA »ZELENI VAL« d.o.o. za radijski program Radio Zeleni val (4. seja)
- negativno mnenje k odvzemu statusa regionalnega radijskega programa izdajateljici RADIO KRANJ, d.o.o. za radijski program RADIO KRANJ – GORENJSKI MEGASRČEK (5. seja)
- negativno mnenje k odvzemu statusa regionalnega televizijskega programa izdajateljici Televizija Novo mesto d.o.o. za televizijski program VAŠ KANAL (9. seja)

Predhodna mnenja k vlogam za pridobitev deležev v izdajateljih radijskih ali televizijskih programov (pozitivna, če ni izrecno navedeno drugače) – navedena so imena izdajateljev:

- Nova TV24.si d.d. (1. seja)
- RADIO CAPRIS d.o.o. (7. seja)
- HIT FM d.o.o. (7. seja)
- RADIO OBALA d.o.o. (8. seja) – negativno predhodno mnenje
- RADIO CAPRIS d.o.o. (11. seja)
- RADIO OBALA d.o.o. (12. seja)

Predhodna mnenja k prenosom dovoljenj za izvajanje televizijske ali radijske dejavnosti (vsa pozitivna):

- televizijski program Studio Bistrica, z izdajatelja Javni zavod za informiranje Slovenska Bistrica na javni zavod RIC Slovenska Bistrica (5. seja)
- radijski program MojRadio, z izdajatelja MOJ RADIO, Boris Sušin s.p., na družbo Moj Radio d.o.o. (11. seja)

Predhodna mnenja k izdajam novih dovoljenj za izvajanje televizijske ali radijske dejavnosti (vsa pozitivna) – navedena so imena izdajateljev in radijskih oziroma televizijskih programov:

- Showtec Studio d.o.o.: Milf TV, Playhouse in Red XXL (1. seja)
- POP TV d.o.o.: ASTRA TV (3. seja)
- AK NET d.o.o.: Megafon TV (3. seja)
- Arena Sport d.o.o.: ARENA SPORT PREMIUM 2 (5. seja)
- SÜDKLANG d.o.o.: HARMONIKA TV (7. seja)

Delo in status Sveta za radiodifuzijo:

- izvolitev predsednika in namestnika predsednika Sveta, izvolitev sekretarja Sveta, primopredaja sredstev Sveta (1. seja)
- poziv k zagotovitvi pisarne na sedežu AKOS (9. seja)
- sprejem programa dela za leto 2023 (12. seja)

VI. DODATEK – uporabljene kratice in izrazi

Institucije in telesa:

- Svet – Svet za radiodifuzijo
- AKOS – Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije
- MK – Ministrstvo za kulturo
- DZ – Državni zbor
- DS – Državni svet
- SEK – Svet za elektronske komunikacije
- RTV SLO – Javni zavod Radiotelevizija Slovenije

Zakoni:

- ZMed – Zakon o medijih
- ZAVMS – Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah
- ZEKom-2 – Zakon o elektronskih komunikacijah

Druge uporabljene kratice in izrazi:

- JR – javni razpis
- FM – »frequency modulation« (naziv za standard razširjanja radia v analogni radiodifuzni tehniki oziroma analogni radio nasploh)
- DAB+ (tudi DAB) – »digital audio broadcasting« (naziv za standard razširjanja radia v digitalni radiodifuzni tehniki oziroma digitalni radio nasploh)

